

Kirjallinen kysymys KK 581/2022 vp

Päivi Räsänen kd ym.

Kirjallinen kysymys sähkökatkojen vaikutuksesta kriittisiin lääkinnällisiin laitteisiin ja ikääntyneiden muistisairaiden selviytymiseen kotona

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa voidaan joutua talvella turvautumaan kiertäviin sähkökatkoihin, jos tuotettu sähkö ei riitä vastaamaan kysyntää. Katkot kestävivät kantaverkkoyhtiö Fingridin suunnitelman mukaan enintään kaksi tuntia kerrallaan yhtä asuntoa kohden. Kun kotona on kriittisiä lääkinnällisiä laitteita, voi kahden tunnin sähkökatkos johtaa välittömään hengenvaaraan. Esimerkiksi kotihoidossa olevien hengityspotilaiden on varauduttava pärjäämään tällöin ilman hoitolaitettaan. Useimmissa hengityslaitteissa ei ole akkua, joten sähköjen katkettua laite sammuu heti. Akullisia laitteita ei ole tähän hätään tarpeeksi saatavilla Suomessa.

Fingrid on varoittanut myös pidemmistä kuin kahden tunnin suunnitelluista sähkökatkoista, sillä häiriötilanteet voivat vaatia pidempikestoisia korjaustoimenpiteitä. Ihmisillä on kotona muun muassa hengityskoneita, infuusiopumppuja ja dialyysikoneita. Suurimmassa riskissä ovat hengityskonepotilaat, joiden hengittämisen hoitaa kone. He voivat olla esimerkiksi keuhkofibroosia sairastavia potilaita, jotka odottavat keuhkonsiirtoa. Hengityspotilaista myös vaikeahoitoista astmaa sairastavat ja uniapneapotilaat käyttävät sähköllä apuvälineitä, astmaatitkot sumutinlaitteita ja uniapneapotilaat CPAP-laitteita. Pienellä osalla potilaista lisähapen tarve on niin suuri, että lyhytkin katkoa voi aiheuttaa vakavia ongelmia. Mahdollisiin sähkökatkoksiin kodeissaan hengityslaitteita käyttävien kohdalla on varauduttava hyvissä ajoin.

Toinen kriittinen erityisryhmä ovat ikääntyneet muistisairaana. Ikääntyvillä ja heikkokuntoisilla on muuta väestöä pienemmät resurssit selvittää etenkin pitkän sähkökatkon seurauksista. Yksin asuu paljon vanhuksia, joilla on alkava muistisairaus. Psykykinen hätä voi kasvaa poikkeustilanteessa suureksi, kun valaistus puuttuu, kodinkoneet eivät toimi ja yhteys ulkomaailmaan katkeaa. Mahdollisuus saada apua heikkenee. Yksinasuvien muistisairaiden pärjääminen sähkökatkosten aikana on varmistettava riittävällä varautumisella.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten kuntia, sairaanhoitopiirejä ja hyvinvointialueita on valmistettu varautumaan sähkökatkojen vaikutukseen kriittisiin lääkinnällisiin laitteisiin ja erityisryhmien, kuten ikääntyneiden muistisairaiden, selviytymiseen kotona?

Kirjallinen kysymys KK 581/2022 vp

Helsingissä 11.11.2022

Päivi Räsänen kd
Sari Essayah kd